

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)	Datum
	DA240005		22.02.2024

Betreft: advies betreffende een voorontwerp van wet houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II.

Het Controleorgaan op de politionele informatie (hierna het 'COC' of 'het Controleorgaan').

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna de 'AVG').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna de 'LED').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 *op het politieambt* (hierna afgekort als 'WPA').

Gelet op de wet van 7 december 1998 *tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus* (hierna de 'WGP').

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit* (hierna de 'WOG').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (B.S. van 5 september 2018, hierna afgekort als 'WVG'), inzonderheid artikel 59 §1, 2de lid, artikel 71 en Titel 7, inzonderheid artikel 236.

Gelet op het verzoek van Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie, gericht aan de Gegevensbeschermingsautoriteit op 12 januari 2024 en door de Gegevensbeschermingsautoriteit toegestuurd aan het Controleorgaan op 23 januari 2024, om een advies uit te brengen overeenkomstig voornoemde WVG.

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans, voorzitter *a.i.* van het Controleorgaan.

Brengt op 22/02/2024 het volgend advies uit.

I. BEVOEGDHEID VAN HET CONTROLEORGAAN

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en de omzetting van Verordening 2016/679¹ en van Richtlijn 2016/680², heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 §2, vierde lid van de organieke wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit bedoeld door Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Dat betekent met name dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die niet onder de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of HR-verwerkingen. Het Controleorgaan moet worden geraadpleegd in het kader van de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel betreffende de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikelen 59 §1, 2de lid en 236 §2, van de WVG, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn Politie-Justitie). In dit kader heeft het Controleorgaan als opdracht om na te gaan of de door de politiediensten beoogde verwerkingsactiviteit in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet-operationele verwerkingen)³ en van Titel 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WVG⁴. Bovendien heeft het COC ook een opdracht van advies uit eigen beweging, zoals bepaald in artikel 236 §2, van de WVG, en een opdracht van algemene informatieverstrekking aan het grote publiek, de betrokkenen, de verwerkingsverantwoordelijken en de verwerkers op het gebied van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en gegevensbescherming, zoals bepaald in artikel 240 van de WVG.

2. Met betrekking tot in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in het kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan uit eigen beweging of op verzoek van de regering of de Kamer van Volksvertegenwoordigers, een bestuurlijke of gerechtelijke autoriteit of een politiedienst advies uit over elke aangelegenheid die verband houdt met het beheer van politionele informatie, zoals bepaald in afdeling 12 van hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (hierna de Algemene Verordening Gegevensbescherming of 'AVG' genoemd).

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad" (hierna de 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive (LED)* genoemd).

³ Artikel 4 §2, 4de lid van de WVG.

⁴ Artikel 71 §1, 3de lid van de WVG.

⁵ Artikelen 59 §1, 2de lid en 236 §2, van de WVG.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BEL-PIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de WVG en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die krachtens of door andere wetten aan het Controleorgaan wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281 §4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 "*tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van passagiersgegevens*" ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BEL-PIU in fiscale materies.

5. Tot slot is het Controleorgaan, in het kader van de wetgeving betreffende het bijhouden van de gegevens en krachtens artikel 126/3 §1, lid 8, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna 'de WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*B.S.* van 8 augustus 2022), ook belast met de validering van de statistieken betreffende het aantal strafbare feiten en de opslagperiode voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone, i.e. een materie waarin het alle bevoegdheden uitoefent die aan dit orgaan werden verleend door Titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Bij toepassing van artikel 42 §3, lid 2 en lid 3, van de WPA is het ook belast met de controle van de verzoeken van de Cel Vermiste Personen van de federale politie met het oog op de consultatie van de gegevens betreffende de elektronische communicatie waarbij de verdwenen persoon betrokken is.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om adviezen te verlenen over de aspecten die betrekking hebben op de verwerking van informatie en van persoonsgegevens en op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer door de verwerking van persoonsgegevens voor zover er een verband bestaat met de operationele en de niet-operationele werking van de politiediensten en/of met het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'de GPI'⁷) en/of voor zover het voor advies ingediende ontwerp van tekst een impact heeft op het beheer van de politie-informatie in het algemeen.

⁶ Artikel 71 §1, derde lid juncto artikel 236 §3, van de WVG.

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

7. Bovendien is het Controleorgaan niet alleen een gegevensbeschermingsautoriteit maar ook een toezichthoudende autoriteit die wettelijk belast is met de controle op de wettelijkheid, de doeltreffendheid, de efficiëntie en de economie van het beheer van politionele informatie⁸. Met deze elementen (bv. de haalbaarheid en de operationele capaciteiten) wordt eveneens rekening gehouden in elke adviesaanvraag.

II. CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

8. Het voorontwerp van wet, dat het voorwerp uitmaakt van de huidige adviesaanvraag, past in het kader van een ingrijpende hervorming die al eerder wordt gematerialiseerd door twee wetsontwerpen houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen (I en *Ibis*).

Het Controleorgaan heeft al een advies DA230032 uitgebracht met betrekking tot het voorontwerp van wet houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen I⁹.

Overigens wenst het COC de aandacht van de wetgever te vestigen op het feit dat het wetsontwerp houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen I in de Kamer werd ingediend op 13.11.2023¹⁰ en werd aangenomen zonder dat het COC bij machte is zich ervan te vergewissen dat er voorafgaand aan deze aanname kennis is genomen van zijn advies. Advies DA230032 maakt immers geen deel uit van de parlementaire stukken die zijn gepubliceerd op de website van de Kamer van volksvertegenwoordigers, in tegenstelling met advies 145/2023 dat de Gegevensbeschermingsautoriteit heeft verleend met betrekking tot hetzelfde voorontwerp van wet¹¹.

III. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

9. De aanvraag heeft betrekking op een voorwerp van wet houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II (hierna 'het voorontwerp van wet').

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.controleorgaan.be, zie de punten 3 en 52 en inzonderheid punt 71: "Het COC heeft echter allerminst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding en die van de andere gecontroleerde diensten."; artikel 71 §1, van de WVG.

⁹ Dit advies is te vinden op de website www.controleorgaan.be.

¹⁰ Parlementair stuk DOC 55 3679/001.

¹¹ Gegevensbeschermingsautoriteit, *Advies betreffende het voorwerp van wet houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen*, 145/2023, 29 september 2023.

10. De minister van Justitie richtte op 12 januari 2024 een verzoek aan de Gegevensbeschermingsautoriteit opdat deze instantie een advies zou uitbrengen over het voorontwerp van wet.

De Gegevensbeschermingsautoriteit stuurde de adviesaanvraag op 23 januari 2024 door naar het COC.

11. De overheden, evenals de verwerkingen van persoonsgegevens en informatie, die exclusief tot de bevoegdheid van het COC behoren, worden strikt gedefinieerd door de wet. Bijgevolg beperkt het Controleorgaan zijn adviezen tot de verwerkingen die tot zijn bevoegdheid behoren, i.e. de verwerkingen die door de politiediensten worden uitgevoerd of die een weerslag hebben op het werk van de politiediensten.

Hoe dan ook blijven de adviezen van het COC niet noodzakelijk beperkt tot het artikel of de artikelen dat (die) in een adviesaanvraag wordt (worden) genoemd. Het COC houdt immers steeds rekening met alle elementen of bepalingen die tot zijn bevoegdheid behoren krachtens voornoemde regelgeving.

12. Het huidige advies focust op de verwerkingen die een impact hebben op of verband houden met de politiediensten en *in concreto* op de wijzigingen van artikel 62 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, artikel 26, 7° van de WVG, de artikelen 7 en volgende van de wet van 5 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank en artikel 2 van het Koninklijk besluit van 5 november 1971 tot instelling van een Nationaal Instituut voor criminalistiek, met het statuut van wetenschappelijke inrichting van de Staat.

Dit advies moet samen worden gelezen met advies DA230032 van het COC betreffende het voorontwerp van wet houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen van 5 september 2023.

Voor het overige laat het COC het aan de Gegevensbeschermingsautoriteit over om in haar eigen advies eventuele opmerkingen en aanbevelingen te formuleren.

IV. ANALYSE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Hoofdstuk 6 van het voorontwerp van wet (artikel 62 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer)

13. Vooreerst ziet het Controleorgaan in het voorontwerp van wet een gelegenheid om de verwijzing naar de "Commissie voor de persoonlijke levenssfeer" in artikel 62, lid 5, van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer te actualiseren.

In het kader van deze actualisering zou deze benaming kunnen worden vervangen door "de Gegevensbeschermingsautoriteit en/of het Controleorgaan voor de politionele informatie in het kader van hun respectieve bevoegdheden" of ten minste door "de bevoegde gegevensbeschermingsautoriteit".

14. Het Controleorgaan betreurt dat de opmerkingen die het eerder al formuleerde met betrekking tot het gebrek aan duidelijkheid en voorzienbaarheid van artikel 62 van de wet van 16 maart 1968 op het vlak van gegevensbescherming, klaarblijkelijk niet in aanmerking zijn genomen noch geïntegreerd in het voorontwerp van wet. Daar dit voorontwerp van wet hoe dan ook artikel 62 wenst te wijzigen, was dit de gelegenheid om zich te buigen over deze fundamentele kwestie die het Controleorgaan al sinds 2021 ter sprake brengt.

Het COC verwijst naar zijn uiteenzettingen en opmerkingen in advies DA210003 betreffende het wetsvoorstel tot wijziging van het Koninklijk besluit van 18 december 2002 wat betreft het gebruik van een draagbare telefoon achter het stuur¹², inzonderheid de volgende paragrafen:

"13. Het Controleorgaan stelt ten eerste vast dat het wetsvoorstel het vaststellen van een verkeersinbreuk als finaliteit heeft, wat in de regelgeving van de WPW vervat zit en aldus op grond van artikel 25/1, §1 WPA uitgesloten wordt van het toepasselijke regime van de Wet op het Politieambt. Art. 25/1 §1 WPA luidt immers als volgt: "Deze afdeling regelt de plaatsing en het gebruik van camera's op zichtbare wijze door de politiediensten. De camera's waarvan de modaliteiten voor plaatsing en gebruik door de politiediensten worden geregeld door of krachtens een bijzondere wetgeving worden niet beoogd door deze afdeling". In dergelijk geval rijzen er vragen over de verhouding tussen artikel 62 WPW op zich en de gemeenrechtelijke regeling betreffende het politieel cameragebruik uit hoofde van Titel II WGB zoals verder uitgewerkt in de WPA.

14. De camera's/onbemande automatische toestellen geregeld door de WPW vallen aldus in principe niet onder de gemeenrechtelijke cameraregeling van de WPA. De WPW moet immers gezien worden als een bijzondere regeling (lex specialis) ten aanzien van de WPA. Alleen, de WPW bevat helaas geen uitgeschreven (in de zin van de WPA) regels met betrekking tot het gebruik van camera's.

15. De WPW bevat momenteel geen enkele bepaling m.b.t. de privacy en gegevensbescherming. De privacy- en gegevensbeschermingsregeling van de WGB en de WPA is immers pas ontstaan nadat de WPW al even bestond. Een uitgeschreven regeling in (art. 62 van) de WPW m.b.t. de verplichtingen voorzien in Titel II WGB bij het hanteren van dergelijk camerasysteem is derhalve noodzakelijk."

Hoofdstuk 13 van het voorontwerp van wet (artikel 26, 7° van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens) en Hoofdstuk 15 van het voorontwerp van wet (wet van 5 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake informatisering van

¹² Controleorgaan op de politionele informatie, Advies betreffende het wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 december 2002 wat betreft het gebruik van een draagbare telefoon achter het stuur, DA210003, 10 maart 2021, gepubliceerd op www.controleorgaan.be.

Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank)

15. Met een wijziging van de artikelen 7 en 12 van de wet van 5 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank voorziet het voorontwerp erin om aan het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten (Comité P) en zijn Dienst Enquêtes alsook aan de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie (AIG) een recht van toegang tot twee gegevensbanken te verlenen.

Deze gegevensbanken zijn het detentiebeheersysteem (voorheen "Sidis Suite") en het Geïntegreerd Register voor opvolging, begeleiding en controle van personen die het voorwerp uitmaken van een strafrechtelijke beslissing, een jeugdbeschermingsbeslissing of een interneringsbeslissing en die, mits het naleven van voorwaarden, in vrijheid zijn, in vrijheid werden gesteld of in vrijheid zijn gelaten ("Geïntegreerd Register").

In de Memorie van toelichting van het voorontwerp van wet wordt deze toegang gerechtvaardigd door een behoefte van het Comité P en de AIG in het kader van de uitoefening van hun wettelijke opdrachten¹³.

16. Wat betreft de motivering verwijst de Memorie van toelichting van het voorontwerp van wet naar de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse evenals naar de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en houdende diverse bepalingen betreffende de rechtspositie van sommige leden van de politiediensten, overwegende dat de wetgever daarin reeds duidelijk heeft bepaald dat zowel het Comité P als de Algemene Inspectie rechtstreeks aan de politie kunnen vragen om uittreksels te krijgen uit het detentiebeheersysteem / het Geïntegreerd Register in het kader van de vervulling van hun opdrachten.

Er wordt daarbij ook het volgende gesteld: "*Opdat het Comité P, zijn Dienst Enquêtes en de Algemene Inspectie hun onderzoeken op onafhankelijke en discrete wijze kunnen voeren, moeten zij de gegevens echter rechtstreeks kunnen onderzoeken via de authentieke bronnen detentiebeheersysteem en het Geïntegreerd Register, zodat ze, enerzijds, zelf precies kunnen bepalen welke gegevens ze nodig hebben in het kader van hun onderzoek en, anderzijds, zelf kunnen visualiseren welke gegevens de gecontroleerde dienst had kunnen of had moeten zien bij het raadplegen van de authentieke bron.*"

¹³ Artikel 112 van de Memorie van toelichting van het voorontwerp van wet betreffende de algemene motivering inzake de toegang tot het detentiebeheersysteem en tot het Geïntegreerd Register voor het Comité P en zijn Dienst Enquêtes en voor de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie in het kader van de uitoefening van hun wettelijke opdrachten.

17. Wat betreft de toegang tot het Geïntegreerd Register geeft de Memorie van toelichting van het voorontwerp van wet voor het Comité P aan wat volgt: *"Het is derhalve van essentieel belang dat de Dienst Enquêtes P in het kader van de uitoefening van zijn opdrachten van gerechtelijke politie toegang heeft tot alle relevante gegevens waartoe de politiediensten toegang hebben in het kader van gerechtelijke onderzoeken, daaronder begrepen de gegevens die in het detentiebeheersysteem of in het Geïntegreerd Register zijn opgenomen."*

18. Uit een aandachtige lezing van de redenen voor toekenning van deze toegang aan het Comité P en zijn Dienst Enquêtes alsook aan de AIG blijkt dat het de bedoeling van de wetgever is om een *"effectieve, efficiënte en onafhankelijke"* controle te verzekeren, gewaarborgd door het feit dat een orgaan voor toezicht op de politiediensten beschikt *"over dezelfde toegang tot de gegevensbanken als de diensten waarop de controle moet worden verricht"*.

19. Het Controleorgaan is een extern orgaan voor toezicht op de politiediensten en is de gegevensbeschermingsautoriteit die uitsluitend bevoegd is voor de verwerkingen van gegevens door de politiediensten in de zin van Richtlijn 2016/680 zoals omgezet door artikel 71 en titel 7 van de WVG. Krachtens artikel 244 van de WVG beschikken het COC, zijn leden en de leden van zijn Dienst Enquêtes over onbeperkte toegang tot alle informatie en gegevens die de politiediensten verwerken.

Hieruit volgt dat het Controleorgaan op de politionele informatie toegang moet hebben tot elke politionele gegevensbank of elke gegevensbank waartoe de politiediensten toegang hebben om hun opdrachten uit te oefenen, wanneer dat noodzakelijk blijkt voor de uitoefening van zijn wettelijke opdrachten; zulks is evident het geval wat betreft het detentiebeheersysteem en het Geïntegreerd Register.

We geven een voorbeeld: met het oog op de verificatie van de correcte toepassing van de regels van artikel 44/9 van de Wet op het Politieambt moet het Controleorgaan kunnen verifiëren of de functionele verwerkingsverantwoordelijke, via een raadpleging van het detentiebeheersysteem, rekening heeft gehouden met een eventuele effectieve gevangenisstraf, een terbeschikkingstelling van de regering of een internering voor een periode van ten minste 5 jaar bij de beoordeling van de persoonsgegevens van de betrokkene.

In een andere context en nog steeds bij wijze van voorbeeld moet het Controleorgaan de traceerbaarheid van een gegevensverwerking kunnen controleren, begrepen als meerdere verwerkingsverrichtingen (verzamelen, raadplegen, registreren, opslaan, ...) in het kader van een

politie-interventie en aldus kunnen vaststellen of het Geïntegreerd Register al dan niet werd geraadpleegd volgens de toepasselijke richtlijnen.

20. Het Controleorgaan onderstreept bovendien dat de AIG eveneens onder zijn bevoegdheid ressorteert.

Rekening gehouden met de wijzigingen waarin het voorontwerp van wet voorziet met betrekking tot het detentiebeheersysteem en het Geïntegreerd Register, moet worden benadrukt dat het Controleorgaan de bevoegde autoriteit is voor wat betreft de verwerkingen van persoonsgegevens door de AIG in deze twee gegevensbanken voor de doeleinden van titel 2 van de WVG.

21. Gelet op bovenstaande elementen moet het voorontwerp van wet worden gewijzigd door deze toegang als volgt te integreren (onverminderd een eventuele noodzakelijke nieuwe nummering):

Artikel 7 van de wet van 5 mei 2019: *§1. Aan de volgende overheden, organen of diensten wordt een leesrecht toegekend met betrekking tot de in Sidis Suite verwerkte gegevens die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun wettelijke opdrachten:*

1° de politiediensten;

X° (...)

X° het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en zijn Dienst Enquêtes;

X° het Controleorgaan op de politionele informatie;

X° de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie;

X° (...).

Artikel 12 van de wet van 5 mei 2019: *§1. Aan de volgende overheden, organen of diensten wordt een leesrecht toegekend met betrekking tot de gegevens en informatie die verwerkt zijn in het Register bedoeld in artikel 10, en die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun wettelijke opdrachten van opvolging, begeleiding en controle van personen die het voorwerp uitmaken van de voorwaarden bedoeld in artikel 11, § 1, 4°:*

1° de magistraten van de zetel van alle strafgerichten, de assessoren bij de strafuitvoeringsrechtbank en de griffies;

2° het openbaar ministerie en de parketsecretariaten;

3° de probatiecommissie en haar secretariaat;

4° de politiediensten;

X° (...)

X° het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en zijn Dienst Enquêtes;

X° het Controleorgaan op de politionele informatie;

X° de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie;

X^o (...).

22. Het verlenen van deze nieuwe toegangen vereist dat er technische maatregelen worden getroffen inzake traceerbaarheid.

In de Memorie van toelichting wordt bepaald dat het op de datum van het voorontwerp van wet nog niet mogelijk is om over een rechtstreekse toegang te beschikken tot de logbestanden (beter bekend onder de naam "*logging*") en dat een controle via logbestanden alleen mogelijk is met de medewerking van de beheerder van het detentiebeheersysteem of van het Geïntegreerd Register, die de logbestanden beheert¹⁴.

23. Het Controleorgaan merkt op dat de wetgever weliswaar de aandacht vestigt op de moeilijkheden van maturiteit en ontwikkeling van de betrokken gegevensbanken, maar geen enkel perspectief van technische ontwikkeling voorstelt om deze moeilijkheden op te lossen. Bovendien worden de modaliteiten van de samenwerking tussen de beheerder van beide gegevensbanken en de toezichthoudende autoriteit niet verder uitgewerkt.

Titel 2 van de WVG voorziet in een verplichting tot samenwerking van de verwerkingsverantwoordelijke met de bevoegde toezichthoudende autoriteit, op verzoek van deze laatste, bij de uitvoering van haar opdrachten¹⁵.

Volgens het voorontwerp van wet wordt de penitentiaire administratie aangewezen als bevoegde autoriteit in de zin van artikel 26, 7° en als beheerder van de twee gegevensbanken, maar wordt de FOD Justitie aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 26, 8° van de WVG.

Het Controleorgaan is niet bevoegd ten aanzien van deze twee autoriteiten, maar moet de logbestanden kunnen controleren van de gegevensverwerkingen die de politiediensten verrichten in het detentiebeheersysteem en het Geïntegreerd Register.

Uitgaand van het principe dat de wetgever aan het Controleorgaan toegang verleent tot beide gegevensbanken, is het COC van mening dat de beheerder van deze twee gegevensbanken verplicht zou moeten zijn om samen te werken met het COC in zijn hoedanigheid van bevoegde toezichthoudende autoriteit en voor de uitoefening van zijn opdrachten, inzonderheid de toegang tot de logbestanden.

De opsteller van het ontwerp moet dit punt verder verduidelijken.

¹⁴ Artikel 112 van de Memorie van toelichting van het voorontwerp van wet betreffende de generieke motivering inzake de toegang tot het detentiebeheersysteem en tot het Geïntegreerd Register voor het Comité P en zijn Dienst Enquêtes en voor de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie in het kader van de uitoefening van hun wettelijke opdrachten.

¹⁵ Artikel 57 van de WVG.

24. Wat betreft de wijziging van artikel 25 van voornoemde wet van 5 mei 2019 bepaalt de Memorie van toelichting van het voorontwerp van wet wat volgt: *"Het ontwerp voorziet dat het beroep moet worden ingesteld bij de gegevensbeschermingsautoriteit (GBA), die verantwoordelijk is voor het contacteren van het controleorgaan op de politionele informatie als de gegevens het voorwerp uitmaken van een politieonderzoek, of de rechtbanken en gerechtshoven als de gegevens deel uitmaken van een gerechtelijk dossier. Artikel 37, §4, bepaalt inderdaad dat: "De rechten bedoeld in dit hoofdstuk, voor wat betreft de gegevensverwerkingen van de hoven en rechtbanken van het gemeen recht en het openbaar ministerie, [...] uitsluitend [worden] uitgeoefend binnen de grenzen en conform de regels en nadere regels van het Gerechtelijk Wetboek, het Wetboek van strafvordering, de bijzondere wetten die betrekking hebben op de strafrechtspleging en de uitvoeringsbesluiten ervan."*

Het Controleorgaan vestigt de aandacht op het feit dat het voor de betrokkene belangrijk is dat de modaliteiten die van toepassing zijn op de uitoefening van zijn rechten, duidelijk worden gedefinieerd in de wet.

Concreet moet de betrokkene weten tot wie hij zich kan richten om zijn rechten uit te oefenen. Onverminderd de toepassing van het principe van het unieke loket mag deze uitoefening geen risico van heen-en-weer-geloop tussen gegevensbeschermingsautoriteiten inhouden.

25. Voor het overige verwijst het Controleorgaan nadrukkelijk naar de opmerkingen betreffende de rechten van de betrokkenen die het eerder heeft geformuleerd in zijn advies DA230032 betreffende het voorontwerp van wet houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen van 5 september 2023.

Hoofdstuk 17 van het voorontwerp van wet (koninklijk besluit van 5 november 1971 tot instelling van een Nationaal Instituut voor criminalistiek)

26. Het voorontwerp van wet wenst een juridische grondslag aan te nemen voor de verdere verwerking van gegevens door het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC) met het oog op de uitoefening van zijn onderzoeksopdrachten.

De Memorie van toelichting¹⁶ bepaalt dat het NICC, voor de uitoefening van zijn onderzoeksopdrachten, gegevens moet kunnen verzamelen in de gegevensbanken van de penitentiaire instellingen, het parket, de zetel, de politie of andere overheden of privé-entiteiten.

Het Controleorgaan laat het aan de Gegevensbeschermingsautoriteit over om zich over dit punt uit te spreken, meer bepaald over de keuze van een gecombineerde lezing tussen het Koninklijk besluit van 5 november 1971 en titel IV van de WVG als juridische grondslag.

¹⁶ Artikel 121 van de Memorie van toelichting van het voorontwerp van wet.

27. Het COC wenst enkel de aandacht te vestigen op het feit dat de beoogde verwerkingsverrichting niet duidelijk is gedefinieerd en dat de politiediensten over een duidelijke en voorzienbare juridische grondslag moeten beschikken om politionele gegevens en/of informatie te kunnen meedelen of doorsturen.

In dit kader kan de wijziging van het Koninklijk besluit van 5 november 1971 geen verplichting creëren, voor de politiediensten, om gegevens en/of informatie mee te delen aan of door te sturen naar derden. Het Controleorgaan begrijpt overigens dat zulks niet de bedoeling is van de wetgever, daar de in het voorontwerp van wet voorgestelde wijziging het NICC 'toelaat' om gegevens te verzamelen.

Hoe dan ook vormt de wijziging van het Koninklijk besluit van 5 november 1971 geen afdoende juridische grondslag voor de politiediensten. Een wijziging of aanvulling van de Wet op het Politieambt is noodzakelijk, of ten minste de aanname van het Koninklijk besluit zoals bedoeld in artikel 44/11/10 van de WPA.

Bovendien zouden fundamentele vragen moeten worden geregeld via wettelijke of ten minste reglementaire weg, zoals de technische en minimale eisen inzake anonimisering van de gegevens, hun opslagperiode, de categorieën van personen die toegang krijgen en hun doeleinden.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de politionele informatie

Verzoekt de aanvrager rekening te houden met bovenstaande opmerkingen, meer bepaald in de punten 14, 19, 23, 25 en 27.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de politionele informatie op 22 februari 2024.

Voor het Controleorgaan,
De voorzitter *a.i.*,
Frank SCHUERMANS (GET)